

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اقتصاد

رشته حسابداری بازرگانی

گروه تحصیلی اداری مالی

زمینه خدمات

شاخه آموزش فنی و حرفه ای

شماره درس ۳۹۵۱

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب: اقتصاد - ۳۵۸/۸

شورای برنامه‌ریزی: محمود روزبهان، ناصر ذاکری، سیدمجتبیٰ فنائی، میرحسین یوسف شاه‌ی، یحیی فرادی و نسرین جعفری

مؤلفان: سیدمجتبیٰ فنائی، محمود روزبهان و ناصر ذاکری

ویراستار: افسانه حجتی طباطبائی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی

طراح جلد: مریم کیوان

عکاس: محمدرضا نورمحمد بیک

صفحه‌آرا: مریم نصرتی

حروفچین: کبری اجابتی

مصحح: کیوان حسینی، حمید فروتن

آماده‌سازی خبر: فریبا سیر

امور فنی رایانه‌ای: ناهید خیام‌باشی، احمدرضا امینی

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پخش)

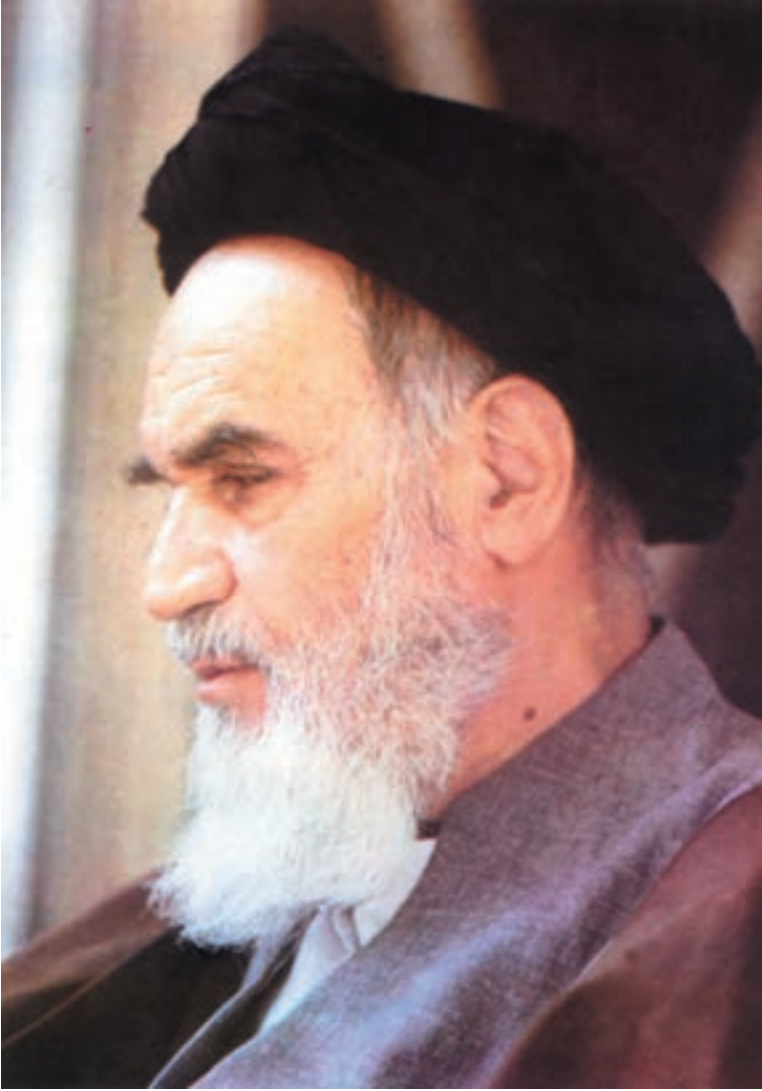
تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه: راوی

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ چهاردهم ۱۳۹۳

حقوق چاپ محفوظ است.

شابک ۲-۹۳۰-۵-۹۶۴ ISBN 964-05-0930-2

ارائه طرح‌ها و اصولاً تبیین جهت‌گیری اقتصاد اسلام در راستای حفظ منافع محرومین و گسترش مشارکت عمومی آنان و مبارزه اسلام با زراندوزان، بزرگ‌ترین هدیه و بشارت آزادی انسان از اسارت فقر و تهیدستی به شمار می‌رود و بیان این حقیقت که صاحبان مال و منال در حکومت اسلام هیچ امتیاز و برتری‌ای از این جهت بر فقرا ندارند و ابداً اولویتی به آنان تعلق نخواهد گرفت، مسلم راه شکوفایی و پرورش استعدادهای خفته و سرکوب شده پابرهنگان را فراهم می‌کند.

امام خمینی (ره)

فهرست

بخش اوّل — مقدمات

۲	فصل اوّل : اقتصاد چیست؟
۱۷	فصل دوم : حسابداری ملی
۲۹	فصل سوم : عرضه و تقاضا

بخش دوم — تولید

۴۱	فصل اوّل : تولید و عوامل تولید
۵۱	فصل دوم : نیروی انسانی

بخش سوم — آشنایی با برخی نهادهای اقتصادی

۶۲	فصل اوّل : پول
۸۱	فصل دوم : بانک

بخش چهارم — توسعه اقتصادی

- ۹۳ فصل اوّل : مفاهیم و معیارهای توسعه
۱۰۰ فصل دوم : استقلال اقتصادی
۱۰۹ فصل سوم : توزیع درآمد و فقر

بخش پنجم — دولت و اقتصاد

- ۱۱۶ فصل اوّل : نقش دولت در اقتصاد
۱۲۴ فصل دوم : بودجه دولت
۱۴۱ فصل سوم : دولت و توسعه

بخش ششم — اقتصاد جهان (نظام اقتصاد بین الملل)

- ۱۴۶ فصل اوّل : تجارت بین الملل
۱۵۶ فصل دوم : آشنایی با برخی نهادها و سازمان های مؤثر در اقتصاد جهان

مقدمه

علم اقتصاد بخشی از دانش بشری است که در طول دو قرن اخیر اهمیت زیادی یافته است. این رشته شاخه‌ای از علوم اجتماعی است اما در بین رشته‌های مختلف این علوم، جایگاه ویژه‌ای دارد. دلیل این امر نیز اهمیت یافتن هرچه بیشتر مسائل و موضوعات اقتصادی در زندگی بشر امروزی است. برای مثال، امروزه در سطح بین‌المللی، کشورهای شناخته شده و مطرح‌اند که اقتصادی قوی دارند. از سوی دیگر، در قرون اخیر با تغییرات سریع فناوری و تحولاتی که در ساختار اقتصادی جوامع به وقوع پیوسته، علم اقتصاد نیز به‌طور دائم پیچیده‌تر شده است. به هر حال، سعی مؤلفان این کتاب بر این بوده است که مفاهیم و اصطلاحاتی از مباحث اقتصادی را به شما دانش‌آموز عزیز معرفی کنند و به این وسیله، زمینه لازم برای درک مسائل و مباحث اقتصادی را فراهم آورند؛ بنابراین، کتاب حاضر مجموعه مفیدی از اطلاعات لازم را برای درک مسائل واقعی اقتصادی مطرح در جامعه امروزی در اختیار شما قرار می‌دهد.

برای کمک به شما جهت یادگیری هر چه بهتر مباحث مطرح شده و درک بهتر آنها، هر فصل کتاب با یک سؤال انگیزاننده آغاز شده است. در عین حال، در هر فصل نیز فعالیت‌ها و پرسش‌هایی را گنجانده‌ایم.

امیدواریم با انجام دادن این فعالیت‌ها و تمرین‌ها مطالب را بهتر بیاموزید و آموخته‌ها را در زندگی خود به کار گیرید.

گروه اقتصاد

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری